

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Публічна служба в Україні»

на тему:

«ВИЩИЙ КОРПУС ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ»

студента 2 курсу, групи 2-АПУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Савостікова Дмитра Валерійовича
Керівник: Ст. викл. Назаренко М. О.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)

Підпис Прізвище та ініціали

_____ (_____)

Підпис Прізвище та ініціали

_____ (_____)

Підпис Прізвище та ініціали

ЗМІСТ		
ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИЩОГО КОРПУСУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	5
1.1.	Поняття та основні принципи діяльності вищого корпусу державної служби	5
1.2.	Завдання та функції вищого корпусу в системі державної служби	7
1.3.	Правова база та нормативне регулювання функціонування вищого корпусу державної служби	11
1.4.	Структура та організаційна ієрархія вищого корпусу державної служби	14
РОЗДІЛ 2.	ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР ВИЩОГО КОРПУСУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	15
2.1.	Процес формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби	15
2.2.	Аналіз практичної діяльності вищого корпусу державної служби та його внеску у вдосконалення державної служби	21
2.3.	Позитивний та негативний досвід функціонування вищого корпусу державної служби в Україні	23
2.4.	Зарубіжний досвід функціонування вищого корпусу державної служби	25
РОЗДІЛ 3.	РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОГО КОРПУСУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ	30
ВИСНОВКИ		34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		37

ВСТУП

Актуальність досліджень у галузі вищого корпусу державної служби надзвичайно важлива, оскільки визначається кількома ключовими факторами, що впливають на сам процес державного управління.

Відповідно до Закону України "Про державну службу", вищий корпус державної служби - це категорія державних службовців, які обіймають дві групи посад: категорії "А" першого та другого рівнів.

Процес реформування державної служби в Україні став ключовим напрямком, орієнтованим на підвищення ефективності, прозорості та підзвітності системи. Це включає перегляд структури вищого корпусу державної служби та вдосконалення системи навчання та підвищення кваліфікації державних службовців. Дослідження в цьому контексті дозволяють визначити оптимальні підходи до оновлення системи управління та підготовки кадрів для забезпечення високого стандарту професійної компетентності.

Вплив міжнародних організацій на розвиток державної служби в Україні є ще одним важливим аспектом. Рекомендації від ООН, Європейського Союзу та інших міжнародних організацій слугують орієнтиром для внутрішніх реформ. Дослідження можуть визначити, як ефективно інтегрувати ці рекомендації в систему державної служби, забезпечуючи відповідність міжнародним стандартам.

Необхідність підвищення ефективності діяльності державних органів визначає важливість високого рівня професійної компетентності, ініціативності та відповідальності у державних службовців вищого корпусу. Дослідження в цьому напрямку можуть виявити оптимальні методики для розвитку цих якостей, забезпечуючи ефективну роботу державних органів.

Отже, дослідження у галузі вищого корпусу державної служби в контексті реформ, міжнародного впливу та підвищення ефективності грають важливу роль у визначенні оптимального шляху для сучасного управління державними ресурсами та функціями.

Мета дослідження полягає в аналізі теоретичних та практичних аспектів діяльності вищого корпусу державної служби в Україні, а також вдосконалення даних процесів.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Розглянути поняття та основні принципи діяльності вищого корпусу державної служби.
2. Визначити завдання та функції вищого корпусу в системі державної служби.
3. Проаналізувати правову базу та нормативне регулювання функціонування вищого корпусу державної служби.
4. Розглянути структуру та організаційну ієрархію вищого корпусу державної служби.
5. Вивчити процес формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби.
6. Проаналізувати практичну діяльність вищого корпусу державної служби та його внесок у вдосконалення державної служби.
7. Визначити позитивний та негативний досвід функціонування вищого корпусу державної служби в Україні.
8. Проаналізувати зарубіжний досвід функціонування вищого корпусу державної служби.
9. Розробити рекомендації щодо вдосконалення функціонування вищого корпусу державної служби в Україні.

Об'єктом дослідження є функціонування вищого корпусу державної служби в Україні.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти діяльності вищого корпусу державної служби в Україні.

Для досягнення поставлених завдань у дослідженні будуть використовуватися такі **методи**: аналізу наукової літератури та законодавства, аналітичний метод, емпіричний метод, метод порівняння.

Теоретичне дослідження діяльності вищого корпусу державної служби в Україні має велике значення для розвитку науки державного управління та

покращення підготовки державних службовців. Це дозволить не лише поглибити наше розуміння ролі та значення вищого корпусу у системі державного управління, але й розробити концептуальні підходи до його реформування. Сформовані теоретичні основи можуть стати основою для вдосконалення системи підготовки та перепідготовки державних службовців, що важливо для забезпечення їхньої високої професійної компетентності.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що вона спрямована на підвищення ефективності діяльності державних органів. Результати дослідження дозволять розробити конкретні рекомендації для вдосконалення функціонування вищого корпусу державної служби. Це може призвести до поліпшення якості кадрового складу, підвищення ефективності управління державними органами та збільшення довіри суспільства до державної влади.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, загального висновку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИЩОГО КОРПУСУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

1.1. Поняття та основні принципи діяльності вищого корпусу державної служби

Вищий корпус державної служби (ВКДС) – це важлива складова системи державного управління, яка відповідає за реалізацію стратегічних завдань та функцій держави. Діяльність ВКДС ґрунтується на певних принципах та має свою структуру розгляду питань. Давайте розглянемо ці аспекти більш детально.

Вищий корпус державної служби - це категорія державних службовців, які обіймають посади державної служби, пов'язані з формуванням державної політики, керівництвом та управлінням державними органами [4].

ВИСНОВКИ

Отже, вищий корпус державної служби в Україні представлений двома групами посад: категорії "А" першого та другого рівнів. Перша група включає керівників центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, які не входять до складу центральних органів. Друга група об'єднує заступників керівників центральних органів виконавчої влади та їхніх апаратів, а також заступників керівників інших державних органів, що не входять до складу центральних органів виконавчої влади.

Процес формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби починається з оголошення конкурсу, яке проводиться Національним агентством України з питань державної служби, під час якого кандидати подають документи, що підтверджують їхню відповідність кваліфікаційним вимогам.

На наступних етапах кандидати проходять іспит та інтерв'ю з членами конкурсної комісії. Комісія має можливість оцінити якість та глибину знань, а також професійні навички кандидатів. Після завершення цих етапів конкурсна комісія призначає на посаду кандидата, який набрав найбільшу кількість балів.

Процес формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби визначається стандартами та процедурами, спрямованими на відбір кваліфікованих кандидатів, забезпечення конкурентоспроможності та високого рівня професійної компетентності у вищому корпусі.

Формування та розвиток кадрового складу вищого корпусу державної служби в Україні має ряд особливостей: процес формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби в Україні часто залежить від політичних факторів. Це означає, що призначення на посади вищого корпусу державної служби може здійснюватися не за принципом професійної придатності, а за політичними міркуваннями. Іншою особливістю є те, що правове регулювання державної служби в Україні є недостатньо досконалим. Це

означає, що існує ряд прогалин і суперечностей у правових нормах, які регулюють діяльність вищого корпусу державної служби.

Ці особливості негативно впливають на ефективність формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби в Україні. Для підвищення ефективності цього процесу необхідно вжити заходів щодо удосконалення правового регулювання державної служби та забезпечення прозорості та підзвітності процесу формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби громадськості.

В останні роки в Україні відзначається позитивна тенденція щодо підвищення професійного рівня державних службовців вищого корпусу. Це досягнення визначається декількома ключовими факторами.

По-перше, впровадження конкурсного відбору на посади вищого корпусу державної служби дозволяє відбирати найбільш професійно придатних кандидатів. Цей механізм гарантує, що на вищих посадах працюють особи з високим рівнем компетентності та професійного досвіду.

По-друге, розвиток системи підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців дозволяє їм постійно покращувати свій професійний рівень. Це важливо для адаптації до змін в законодавстві, економіці та суспільстві загалом.

В результаті цих заходів вдалося досягти певних успіхів у вдосконаленні державної служби, однак існують і проблеми, які потребують уваги. Наприклад, недостатній рівень прозорості та підзвітності вищого корпусу державної служби громадськості. Також, наявність політичних факторів у процесі формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу державної служби залишається важливим завданням для вирішення.

Загалом, позитивні зрушення в галузі вищого корпусу державної служби в Україні вказують на те, що країна на шляху до вдосконалення своєї системи управління, але важливо продовжувати працювати над вирішенням залишаючихся викликів.

Позитивний досвід включає в себе впровадження конкурсного відбору на посади вищого корпусу, що сприяло відбору найбільш професійно придатних кандидатів. Також важливим є розвиток системи підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, що дозволяє їм постійно підвищувати свій професійний рівень. Ці заходи сприяли покращенню якості розробки та реалізації державної політики, ефективності управління державними органами, а також прозорості та підзвітності державного управління.

Негативний досвід включає у себе наявність політичних факторів у процесі формування та розвитку кадрового складу вищого корпусу. Це може негативно позначатися на ефективності діяльності вищого корпусу державної служби. Додатково, недостатній рівень мотивації державних службовців та проблема корупції у сфері державної служби є факторами, які впливають на довіру громадян до державної влади.

Зарубіжний досвід функціонування вищого корпусу державної служби показує, що в різних країнах існує широкий спектр підходів до організації та управління цим корпусом. Однак, існують деякі загальні тенденції, які є характерними для більшості країн світу. Однією з таких тенденцій є те, що вищий корпус державної служби відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності та ефектності державного управління. Державні службовці вищого корпусу займають керівні посади в державних органах і несуть відповідальність за розробку та реалізацію державної політики, управління державними органами, управління бюджетом, забезпечення законності та правопорядку. Окрім того, в більшості країн світу існує система конкурсного відбору на посади вищого корпусу державної служби. Цей захід дозволяє відібрати на ці посади найбільш професійно придатних кандидатів. Також, існує система підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Ця система дозволяє державним службовцям підвищувати свій професійний рівень і відповідати сучасним вимогам.

Для вдосконалення функціонування вищого корпусу державної служби в Україні можна вжити ряд конкретних заходів, які сприятимуть покращенню ефективності та відповідальності цього сегменту державної служби.

По-перше, розробка та впровадження системи оцінки результатів діяльності державних службовців вищого корпусу дозволить ідентифікувати та винагороджувати особи, які досягають найкращих результатів. Це стимулюватиме службовців до високих показників та відповідальної роботи.

По-друге, введення системи персонального управління кар'єрою державних службовців вищого корпусу сприятиме оптимальному використанню їхнього потенціалу та наданню можливостей для професійного росту. Це сприятиме стабільності та компетентності у вищому корпусі.

По-третє, створення умов для розвитку корпоративної культури у вищому корпусі державної служби є важливим елементом. Така культура сприятиме підвищенню ефективності комунікації, співпраці та взаєморозуміння серед службовців, що є важливим для досягнення спільних цілей.

Реалізація цих заходів сприятиме не лише покращенню діяльності вищого корпусу державної служби, але й сприятиме збільшенню відповідальності перед громадянами та підвищенню рівня довіри до державної влади в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєва О. Є. Новітні засади нормативно-правового регулювання державної служби в Україні. Форум права. 2016. № 1. С. 10-15.
2. Бережний В. О. Реформування державної служби у Франції. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2. С.364-371.
3. Бура К. Модернізація державної служби України. Інновації реформи." Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі: Зб. наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф.(Житомир, 19 квітня 2018 р.). Житомир: Видавець ОО Євенок, 2018.

4. Глебов Г. О., Бериславська О. М. Організація державної служби: європейський досвід. Правові новели. 2014. № 1. С. 71-76.
5. Гнидюк Н. А. Вища державна служба: поняття та правовий статус. Державне будівництво. 2011. № 2.
6. Гнидюк Н. А. Проходження служби у вищому корпусі державної служби: теорія та практика. Теорія та практика державного управління. 2011. № 3. С. 412-419.
7. Гончарук С. Т. Нова державна служба України: поняття, ознаки та принципи. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2016. № 1. С. 60-65.
8. Гончарук С. Т., Олійник І. В. Професійна підготовка державних службовців – важливий елемент проходження державної служби. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2017. № 1. С. 57-63.
9. Данишенко О. С. Міжкультурна компетентність державних службовців у контексті реформування державної служби в Україні. Проблеми розвитку публічного управління в Україні. 149 с.
10. Дейнега Х. М. Управління персоналом державної служби: зарубіжний досвід та умови впровадження в Україні. Економіка та держава. 2011. № 1. С. 151-153.
11. Дем'янчук Ю. В. Заходи протидії корупції сучасності та оновленого Закону України “Про державну службу”. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2016. № 37 (2). С. 106-109.
12. Дрозд О. Ю. Види правових засобів регулювання проходження державної служби в Україні. Право і суспільство. 2016. № 5. С. 89-94.
13. Єрко Г. Г., Майстренко О. Б. Реформа державної служби в Україні. Сучасна університетська правова освіта і наука: Матер. VIII Міжн. наук.-практ. конф.(м. Київ, НАУ, 23 лютого 2018 р.). Том 1. Тернопіль: Вектор, 2018. С. 209-213, 2018.
14. Кізілов Ю. Напрями вдосконалення проходження державної служби в Україні в умовах її модернізації. Jurnalul juridic national: teorie și practică 19.3. 2016. С. 30-35.

15. Костюк В. Л. Інституційні новації державної служби через призму новітнього законодавства: науково-теоретичний аспект. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2016. № 181. С. 26-32.
16. Нижник Н., Муза О. Інституційна модернізація державної служби України в сучасних умовах. Law of Ukraine. 2016. № 9.
17. Новогребельська І. Інтерпретація компетентності лідерства вищого корпусу державної служби в нормативно-правових актах України. Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2022. № 2 (20).
18. Олійник І. Л. Система професійної підготовки вищого корпусу державної служби. Держава та регіони. Сер.: Право. 2013. № 4. С. 73-79.
19. Олійник І. Л., Балашов А. М. Особливості процесу добору кандидатів до вищого корпусу державної служби України. Право та державне управління. 2013. № 4. С. 11-15.
20. Олуйко В. М. Організація державної служби (аналіз світового досвіду). Університетські наукові записки. 2017. № 4. С. 56-72.
21. Орлів М. Розвиток вищої державної служби у Великобританії. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. № 2. С. 117-123.
22. Орлів М. С. Професійна підготовка і розвиток керівних кадрів вищих адміністративних корпусів у Франції. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України. 2017. № 1. С. 55-71.
23. Панова Н. Новітні положення Закону України "Про державну службу" 2015 р." Підприємство, господарство і право. 2017. № 12. С. 178-182.
24. Панова Н. Окремі аспекти правового регулювання державної служби. Юридичний вісник. 2016. № 1. С. 31-38.
25. Панова Н. С. Правовий статус комісії з питань вищого корпусу державної служби. Проблеми становлення правової демократичної держави. Південноукраїнський правничий часопис. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2019/4/part_1/13.pdf (2019).

26. Тимощук В. П. "Виклики перезавантаження державної служби. Правова держава. 2020. № 31. С. 316-324.
27. Устинова І. П., Гришко М. О. Особливості проходження державної служби в країнах Європи: досвід для України. Молодіжний науковий юридичний форум:[Матеріали міжн. наук.-практ. конф. До дня науки, м. Київ, НАУ, 18 травня 2018р.] Том 1.-Тернопіль: Вектор, 2018. С. 151-153, 2018.
28. Чорна В. Г., Пітулько О.О. Поняття та особливості проходження державної служби. Міжнародні та національні правові виміри забезпечення. 137 с.